

Mezi mnoha aktuálními otázkami dnešního antroposofického hnutí je i očekávané fyzické vtělení Ahrimana. V jednom čísle Antroposofických Rozhledů se píše: "Rudolf Steiner situoval zrození Ahrimanovo na Zemi na sklonek minulého století (*tzn. konec 20. století*) do Ameriky, skrze zdrogovanou dívku, jejíž vlastní mysl byla k tomuto účelu otupena."1)

Ahrimanovo blízké vtělení očekává i Sergej Prokofjev. V díle s českým názvem "Setkání se zlem a jeho přemožení v duchovní vědě; Základní kámen dobra"2) předpokládá, že „skrz průraz, trhlinu proraženou silami zla r. 1998 vstoupí do světa sám Ahriman, jenž se vtělí na Zemi začátkem právě započatého tisíciletí“ (s. 121)

Prokofjev vnímá zesílený vliv odpůřčích mocností vzhledem k opakování letopočtu s apokalyptickým číslem 666 (3x666 je 1998, kolem tohoto roku má vliv démonů vrcholit). Dnešnímu lidstvu hrozí nové odpůřčí mocnosti, Asurové, a skrze ně sílí vliv slunečního démona Sorata, a to jako vůdce všech dosavadních odpůřčích mocností luciferských, ahrimanských a asurských.

Sečteno - k dosavadním odpůřčím mocnostem, luciferským a ahrimanským, se připojují další dvě ještě horší (resp. Soratův vliv sílí), zatímco hlava dosavadní nejhorsší mocnosti se má vtělit přímo na Zemi...

Odpůřčí mocnosti však nepřicházejí do zemského vývoje samy, naopak v závěsu za mocnostmi božskými. Odpůřci jsou jakýmsi vedlejším produktem, "externalitou". Hodně obecně řečeno, pokud na Zemi zasahují andělé, tak s nimi přicházejí i padlí andělé, tedy luciferské bytosti. Pokud zasahují archandělé, tak s nimi i padlí archandělé, tedy ahrimanské bytosti. A pokud zasahuje třeba Michael, tak s ním přichází i Ahriman jako jeho hlavní odpůrce.

Samotné fyzické vtělení Ahrimana začátkem 3. tisíciletí si dovolím zpochybnit.

I. POKUS O ČASOVÉ ZAŘAZENÍ

Rudolf Steiner se fyzickému vtělení Ahrimana věnuje ve spisech "Sociální porozumění z duchovnívědeckého poznání" (Soziales Verständnis aus geisteswissenschaftlicher Erkenntnis, GA 191) a "Vnitřní aspekt sociální otázky", s podtitulem "Luciferská minulost a ahrimanská budoucnost" (Der innere Aspekt des sozialen Rätsels; luziferische Vergangenheit und ahrimanische Zukunft, GA 193). Konkrétnímu působení Ahrimana na Zemi se věnuje ve třetím svazku cyklu Karmických přednášek, a sice "Esoterická posouzení karmických vztahů; Karmické vztahy antroposofického hnutí" (Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Dritter band; Die karmischen Zusammenhänge der anthroposophische Bewegung, GA 237).3)

V GA 193 klade Steiner Ahrimanovu inkarnaci do řady s inkarnací Lucifera a Krista: "Právě tak, jak tu byla inkarnace Lucifera na začátku 3. předkřesťanského tisíciletí, jako byla inkarnace Krista v čase mystéria Golgoty, tak bude nějaký čas po našem zemském bytí, snad také (v orig. „etwa auch“) v 3. tisíciletí po Kristu, západní inkarnace Ahrimana. Takto můžeme správně porozumět průběhu historického vývoje lidstva **mezi přibližně šesti tisíci lety**, když ho pochopíme tak, že na jednom pólu stojí inkarnace Lucifera, ve středu inkarnace Krista, na dalším pólu inkarnace Ahrimana."4)

Kristovo vtělení na přelomu letopočtu se časově nachází přesně mezi vtěleními Lucifera a Ahrimana. Co může mást – pokud vtělení Lucifera proběhlo začátkem třetího tisíciletí před Kristem, tak to svádí vročit vtělení Ahrimana začátkem třetího tisíciletí po Kristu. To ale není možné, začátek třetího tisíciletí před Kristem se počítá odzadu, od r. 2999. Začátek třetího tisíciletí po Kristu se počítá odpředu, od r. 2000 (resp.

Pakliže vtělení Lucifera nastalo po r. 2999 př. Kr., pak vtělení Ahrimana nastane někdy do r. 2999 po Kristu. Tomu odpovídá i Steinerův údaj o časovém vymezení obou inkarnací mezi přibližně šesti tisíci lety.

Přesnější určení Luciferova vtělení ještě umožňuje další Steinerovo konstatování, že Lucifer přinesl při svém vtělení do třetí poatlantské epochy učení gnóze. Třetí poatlantská epocha začala roku 2907 př. Kr. 5)

Ahrimanovu působení během Posledního soudu se věnuje Janovo Zjevení. Prokofjev (s. 79 - 80) vztahuje k r. 1879 biblický obraz o boji archanděla Michaela s ďáblem, který prozatím končí svržením ďábla na Zem: „A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. Drak i jeho andělé bojovali, ale ne zvítězili, a nebylo již pro ně místa v nebi. A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. A slyšel jsem mocný hlas v nebi: ...

‘Proto jásejte, nebesa a všichni, kdo v nich přebýváte!

Běda však zemi i moři,

neboť sestoupil k vám ďábel, plný zlosti,

protože ví, jak málo času mu zbývá.’“ (Zj, 12, 7-12)

Janovo Zjevení sleduje osudy svrženého ďábla dále: „Tu jsem viděl, jak z nebe sestupuje anděl, který má v ruce velký klíč od propasti a veliký řetěz. Zmocnil se draka, toho dávného hada, toho ďábla a satana, na tisíc let jej spoutal, uvrhl do propasti, uzamkl a zapečetil ji, aby již nemohl klamat národy, **dokud se nedovrší oněch tisíc let. Potom musí být ještě na krátký čas propuštěn.** ... Až se dovrší tisíc let, bude satan propuštěn ze svého žaláře a vyjde, aby oklamal národy ve všech čtyřech úhlech světa, Góga i Magóga.“ (Zj, 20, 1 – 8)

Existuje mnoho výkladů těchto biblických obrazů, jedno další se nabízí. Ahriman byl svržen na Zem r. 1879, spoután do propasti na tisíc let, kdy bude na krátkou dobu propuštěn. Pokud lze toto propuštění z propasti interpretovat jako zemskou inkarnaci, tak oněch tisíc let od jeho svržení na Zem vychází na rok 2879 (s výtkou, že mezi svržením na Zem a uvězněním do propasti mohla nějaká doba uběhnout). Opět by to byl údaj odkazující na konec 3. tisíciletí, nikoli na jeho počátek.

II. BOJ MICHAELA S AHRIMANEM O INTELIGENCI

Rudolf Steiner vztahuje v Karmických přednáškách svržení Ahrimana na zemi ještě s bojem o inteligenci, která v 19. století sestoupila také na zemi mezi lidi. Původně spravoval kosmickou inteligenci Michael, čímž byla chráněna. Jakmile se dostala k lidem, hrozí ji ovlivnit Ahriman.

Ahriman našeptává člověku, aby používal inteligenci k sobeckým účelům, např. k pýše na svoji chytrost. Typickým druhem zneužívání inteligence je pak používání lhaní.

Největší Ahrimanovou lží je pak tvrzení, že neexistují duchovní světy; nebo jak říká jedno rčení, největším ďáblovým úspěchem je přesvědčit lidi o své neexistenci. Negace, umrtvování nebo pesimismus jsou vůbec dalšími Ahrimanovými projevy.

Ahriman tvrdí lidem, že existuje pouze hmotný svět, který je pak plně pochopitelný rozumem. Zatímco duchovní věda používá rozum pro chápání duchovních světů, Ahrimanovou snahou je rozum sezemštit,

Tento sestup inteligence na zem včetně zmíněného rizika měl ale svůj účel, souvisí s individualizací lidské bytosti a s její cestou ke svobodě. Člověk míval kdysi svoje vědomí rozpuštěné v atmosféře, odkud si jeho část vtahoval do svého těla. Hlavním krokem bylo první nadechnutí se, kdy se část atmosféry i s vědomím podržela v těle – odtud společný původ slov duch, dech a vzduch. Jakmile si člověk takto osvojil vlastní vědomí z vědomí kolektivního, mohlo se časem přistoupit k osvojení vlastní inteligence z inteligence kolektivní.

Dominikáni versus Averrhoes

Filosofie antiky a raného středověku ještě tvrdila, že myšlenky jsou lidem společné. Člověk myšlenky vstřebává, nevymýšlí je. Tak píše i Rudolf Steiner ve svých Záhadách filosofie: "K řeckému mysliteli přistupovala myšlenka jako vjem. Vystupovala v duši tak, jako vystupuje červená barva, stojí-li člověk proti růži. Myslitel ji tedy přijímal také jako vjem. ... Řecký myslitel měl pocit, že jako nemůže ze smyslového světa přijít při správném užití smyslů vjem okřídleného koně, stejně nemůže z duchovního světa vniknout do duše nesprávná myšlenka, staví-li se vůči duchovnímu světu s vnímavou duší." 6)

Řeckou filosofii převzali a zmaterializovali Arabové, kteří s ní díky svému etablování ve Španělsku seznamovali i křesťanskou Evropu: „U Averroa nacházíme názor, že existence zvláštního myšlenkového světa v lidské osobnosti je omyl. Je pouze jediný myšlenkový svět v božské prapodstatě. Jako se světlo může zobrazovat v mnoha zrcadlech, tak se projevuje jeden myšlenkový svět v mnoha lidech.“ 7)

Kolektivnost myšlení se projevuje dodnes v tom, že lidé používají stejná slova, aby si mohli rozumět. Bohové pak i dávají těmto slovům smysl, aby ho lidé mohli vstřebávat.

Proti averrhoismu vystoupili ve Francii dominikáni. Ti zdůrazňovali, že osobní inteligence zůstává člověku i po jeho smrti, kdežto Arabové nadále tvrdili, že osobní inteligence se po smrti rozplyne do celosvětové inteligence - asi jako se hmotné tělo rozloží zpátky na hmotné prvky nebo jako se lidské éterné tělo rozloží do celosvětového éteru.

Zakladatel řádu svatý Dominik je známý jako tvůrce sum, ve kterých shrnoval dosavadní vědění, a zároveň jako člověk, který rozumem podával důkazy o Boží existenci. To byl významný posun. Nejednalo se jen o to něco shrnout nebo pochopit "jak" něco funguje, ale nastává jiná otázka, a ta zní "proč" nebo "zda vůbec".

Řecký člověk ještě přijímal myšlenky v jejich pravé podobě, vnímal je tak, jako vnímáme fyzické jevy očima. Vrcholně středověký člověk tuto schopnost ztrácel. A jak neviděl pravdivé myšlenky v jejich nádheře, musel si jejich pravdivost ověřovat vlastním úsudkem. Jinými slovy myšlení a myšlenky se stávají individuálními. Bylo to nutné vzhledem k tomu, že nastala epocha duše vědomé. Duše vědomá má za úkol individualizovat člověka, a to jde nejlépe právě jeho vlastním myšlením.

To mělo některé konkrétní dopady. Člověk náhle dostal možnost se mýlit - podobně jako při svobodné vůli dostal možnost páchat i zlo, jsou to odvrácené stránky svobody.

Sestup inteligence na Zem

Sestup inteligence od jejího správce, slunečního archanděla Michaela, započal se sestupem vládce slunce

Krista na Zemi. Tvořit si vlastní myšlenky započali lidé někdy v 8. - 9. století, výrazu to došlo v dominikánské scholastice a pokračovalo od 15. století s nástupem doby duše vědomé.

Dokud byla inteligence kosmickou, ve správě Michaelově, tak ji Michael vytrhoval z hrozby materialismu. Jakmile se inteligence dostala mezi lidi a zacítil na ni Ahriman, přesouvá se kosmický boj Michaela s Ahrimanem o inteligenci na Zemi. A dá se říci, že se boj o inteligenci odehrává v každém člověku, přesouvá se z makrokosmu do mikrokosmu.

Spisovatelství

V diskusích o dnešním příchodu Ahrimana padají názory, že bude působit jako spisovatel (podezření padlo na M. Browna kvůli knize Šifra mistra Leonarda). Ahriman se podle Steinera v písemnictví skutečně projevuje. Papírové noviny, časopisy a letáky, tam všude se projevuje plod lidí, kteří chtějí vymýšlet, dávat najevo svou chytrost.

Písemnictví bylo zasaženo odlidštěnou technikou. Středověký mnich každé písmeno skoro maloval, první písmena kapitol bývají plnohodnotnou malbou. Do písmen tak dával něco ze sebe. S vynálezem knihtisku toto mizí a psací stroj nebo dnešní počítač dává možnost mechanického psaní každému (Steiner prý prohlásil, že technický vynález, kde nejvíce viděl Ahrimana, byl právě psací stroj).

Co je ale asi ještě závažnější, Steiner v Karmických přednáškách o Ahrimanovi doslova píše, že "prokazatelně byl tu již dvakrát jako spisovatel" (kap. 10). V jedenácté kapitole specifikuje, že Ahriman posedl německého filosofa Nietzscheho. Nietzsche byl chytrý, veliký duch, který padl za oběť ahrimanskému svodu, který se naplno projevil v jeho dílech Ecce homo a Antikrist. Z tohoto díla pochází i jeho věta "křesťanství je největším prokletím lidstva".

Steiner se u Nietzscheho dotkl i otázky inkarnace Ahrimana: "Takoví duchové jako Ahriman, ti nejsou zde přirozeně k tomu, aby se na Zemi vtělovali do fyzického těla, ale mohou na Zemi působit tím, že se sice **neinkarnují**, ale **inkorporují** pro určité doby. ... Má možno ne se sice inkarnovat, ale inkorporovat se, působit z člověka pomocí lidských schopností." ... "Potom lidé zaměňují pravého spisovatele s někým jiným. Jestliže Ahriman je spisovatelem nějaké knihy, jak mělo by to dobře působit, když je za spisovatele pokládán nějaký člověk, kdežto je to Ahriman, jenž se svým skvělým nadáním tak do všeho vpraví, že se může proměnit ve styl člověka. Jak to může dobře působit, když je spisovatelem Ahriman, a lidé to zaměňují s lidským dílem. Osvojit si rozeznávací schopnost v tomto oboru, to je to, co je tak naprosto nutné, milí přátelé." (kap. 10)

Jako Ahrimanem posedlého uvádí Steiner na více místech ještě amerického prezidenta W. Wilsona, který po první světové válce prosadil právo národů na sebeurčení namísto vícenárodnostních států. Rozdělovat lidi na základě národního principu, a štvát je tím proti sobě, je totiž také ahrimanský princip: "Je zde démonická posedlost. V jeho podvědomí je něco, co mu vnuká to, co nyní píše. Démon, jenž se ovšem v Američanu 20. století projevuje zvláštním způsobem, ten mluví skrze jeho duši. Odtud to velkolepé, to mohutné! ." 8)

Inkorporace

Ahrimanské bytosti se mohou inkorporovat "pro určité doby". To je hodně aktuální, protože v Steiner dále pokračuje: "Řekl jsem vám, milí přátelé, že přijdou na Zemi ti, kdo to myslí poctivě s antroposofií. Bude to koncem tohoto (=dvacátého) století; ale právě této doby chtěli by ahrimanští duchové použít nejsilněji. ... Jsou-li těla potom ještě zvláště vhodná k tomu, aby vědomí mohlo být podkopáno, pak vystoupí

Steiner ale nikde nemluví o přímém Ahrimanově vtělení. U Wilsona používá slova posedlost, u Nietzscheho inkorporace, nejlépe česky je snad přivtělení: "Tu nastává to, co v naší době hraje mnohem větší roli, než se obvykle za to má: inkarnovati se ahrimanští duchové **nemohou**, ale inkorporovati, dočasně proniknouti lidské duše, lidská těla. Přitom brilantní, vynikající duch ahrimanské inteligence je silnější než to, co je v jednotlivci - mnohem, mnohem silnější. Necht' je potom jedinec sebeinteligentnější a necht' ví sebevíc: jestliže fyzické tělo je docela uchváčeno osvojením si tohoto učení, může se ahrimanský duch do něho na jistou dobu inkorporovat." (kap. 10)

Riziko inkorporace nastává tam, kde je utlumeno lidské vědomí: „Ahriman má v dnešním věku na lidi ovšem jen tehdy silný vliv, jestliže nějakým způsobem nastala nějaká úchylka vědomí. Nejradikálnější zjev je řekněme mdloba nebo zkalení vědomí, které déle trvá." (kap. 9)

Namísto vtělení tedy v dnešní době Ahriman hrozí proniknout do lidských těl, odkud na chvíli vytlačí lidského ducha.

Závěr

I když se Ahriman nemusí vtělit dnes, jeho budoucí vtělení a nynější vliv není třeba relativizovat a nebrat v potaz. Ahriman se jednou vtělí a je otázkou už dnešní doby, jestli najde lidstvo připravené se mu bránit, nebo mu naopak nadšeně podlehnout. Ahriman svádí lidi už dnes, aby si připravil úspěšné vtělení. Namísto hledání, kdo má být vtěleným Ahrimanem, můžeme spíše zkoušet pátrat, kdo je jím ovlivněn nebo snad přímo posednut.

Začínat se má ale u sebe - Rudolf Steiner uvádí jako obranu proti zkalení mysli nejednat bezmyšlenkovitě, nejednat automaticky, ale s plným vědomím.

K nezkalené mysli patří abstinence od drog, které ovlivňují lidskou duši. I relativně neškodný alkohol podle Steinera vytlačuje z těla lidské Já, což může uvolnit cestu jiným bytostem.

Ve vnějším světě staví Ahriman proti sobě skupiny lidí na základě nacionálních, třídních nebo vůbec politických rozdílů, vůči kterým existuje alternativa všeobecného lidství a sociální trojčlennosti.

Poznámky:

1) Antroposofické rozhledy, ročník XXI., číslo 5, strana 25.

2) Prokofjev, Sergej: Setkání se zlem a jeho přemožení v duchovní vědě; Základní kámen dobra. Antroposofická společnost, nakladatelství Studium, Praha.

3) GA 191 - https://anthrowiki.at/GA_191

GA 193 - http://anthrowiki.at/GA_193

GA 237 - https://anthrowiki.at/GA_237

Český překlad deváté, pro dané téma stěžejní přednášky z GA 193 - http://antroposof.sk/diela_pc/steiner_ahrimansky_podvod.pdf

Český překlad Karmických přednášek (GA 237) - <https://christian-rosenkreutz.webnode.cz/novinky/>

4) GA 193, s. 165.

5) GA 191, 206 – 207.

6) Steiner, Rudolf: Záhady filosofie. Nakladatelství Michael, Svatý Kopeček u Olomouce 2008, s.

7) Tamtéž, s. 38

8) http://antroposof.sk/diela_pc/steiner_jak_najdu_krista.pdf, s. 16

Luboš Rokos